

ubillig og for Staten høist ulykkelig Naade, ligefrem blive dreven over i Gudseiernes Række, (Hør!) thi det er ikke Sandhed, at det er den virkelige sande Værdi, der viser sig, naar et enkelt Fæstested hist og her bringes paa Markedet, det er ikke Sandhed; Enhver, som forstaaer sig paa Landbruget, og som seer Forholdene som de i Virkeligheden ere, maa give mig Ret i, at det ikke er Sandhed, at en Lønne Hartkorn Bondergods kan svare til de i Dieblisset høie Middelspriser, som man faaer ud gennem statistiske Oplysninger, samlede i dette løierlige pøle mæle, som man saa ofte seer, som f. Ex. da den ærede Indenrigsminister igaar sagde: Prisen pr. Td. Hartkorn er det og det, thi ved det ene af hans Exempler var Gaardmændenes og Huusmændenes Hartkorn sammenblandet, ved det andet var Gaardmændenes Hartkorn alene anført. Enhver maa tilstaae, at Gjennemsnitsprisen pr. Td. Hartkorn af Husenes Jorder er langt høiere i Handel og Wandel end Gjennemsnitsprisen af Gaardenes Jorder. Enhver maa dernæst tilstaae, at det næsten, efter Markedets nuværende Tilstand, ikke er ligeartede Størrelser, der altsaa heller ikke kunne behandles sammen. Jeg troer — og det er derfor, at denne Sag inderlig ligger mig paa Hjerte —, at hele Statens nye og lykkelige Udvikling væsentlig afhænger af, at en tvingende Lov ret snart kommer tilstede, og jeg vil gjentage for den ærede Indenrigsminister, om han dog ikke efter sin politiske Livserfaring skulde i dette Dieblisk give mig Ret i, at havde salig Kong Christian den 8de, istedetfor at sige, at en fri Forfatning var ubetimelig, lagt alvorlig Haand paa den frie Forfatning, da havde vi paa den ene Side været befriede for Ulykker og Vanfæligheder, der nu ere nærved at gaae os, og paa den anden Side kunde de Mange, som uden Tvivl med ham tænke, at vi have faaet lidt mere Frihed end der er absolut nødvendigt eller godt, have været beroligede, da kunde vi have været i langt jævner, naturligere og, om man vil, lykkeligere og sikrere Forhold. Men jeg anvender det Samme imod ham, dersom han nu ogsaa siger, at en Evangslov er ubetimelig. Lader os ikke opsætte en Evangslov, indtil Vanfælighederne vore os over Hovedet; lader os ikke opsætte den til

der maatte komme et af disse Momenter, hvor Lovgivningen, selv i de bestindigste og kraftigste Mænds Hænder, uvilkaarlig og med en vis Nødvendighed rives afsted; lader os, medens vi have de rolige Dage, udføre disse vanfælige og vigtige Reforme, og lader os ikke glemme, at det ikke blot er Fæstebondestanden, om hvem her tales, thi det er ikke vanfæligt at see, at Selveiendebondestanden er ligesaa interesseret i Sagen som selve Fæsterne, — det er ikke vanfæligt at see, at Borgerne og vi alle ere interesserede deri.

Jeg vil ikke opholde Forsamlingen længere. Jeg vil stemme for, at Sagen gaaer videre, at den overgives til en Comitee, og jeg vil haabe at mit ganske Hjerte, at man vil lægge vel Mærke til, at den, som i Sandhed vil, at Landet skal være enigt og stærkt, ikke maa overse, at et vigtigt Middel til at samle os Alle, et vigtigt Middel til at gjøre os Alle enige og stærke til at møde det, som Tiden bringer, ligger her for os. Med disse Ord vil jeg anbefale Sagen.

Indenrigsministeren: Jeg troer, jeg igaar har udtalt min Mening saa bestemt og tydeligt, at der ikke kan være den mindste Tvivl om den. Jeg har ikke sagt, at jeg talte i mit eget Navn, som Indenrigsminister, men jeg har tydeligt nok sagt, at jeg talte i Regjeringens Navn (Ja!), og jeg har flere Gange gjentaget det, saa jeg troer ikke, der i den Henseende kan være nogen Tvivl tilbage. Jeg troer heller ikke, at jeg behøver at gjøre Regnskab for, hvorledes jeg er kommen til Kundskab om Regjeringens Mening eller hvad Berettigelse jeg har til at tale i Regjeringens Navn; naar jeg gjør det, saa gjør jeg det ifølge min Stilling, og dersom jeg ikke var vis paa, at alle mine Collegaer deelte den udtalte Mening om Sagen, saa havde jeg ikke talt i Regjeringens Navn, saa havde jeg talt i mit eget Navn. Men jeg troer, at Regjeringen ikke alene er berettiget til, men jeg anseer den endog forpligtet til reent ud at udtale sin Mening. Det er ikke rigtigt, naar man her har sagt, at Regjeringen har forandret sin Mening (Ja!). Jeg vil tillade mig at henvise til hvad min ærede Formand har anført i denne Henseende under